

Verslag vergadering Burenraad DuPont en Chemours, 13 maart 2018

Aanwezig namens de Burenraad: Marchel Schilten, Anita Groen, Jan Bijkerk, Jans Sieben, Jeroen Bezemer, Marianne den Braven, Peter van Rhijn, Thirza Monster en voorzitter Bert Kandel

Ondersteuning Burenraad: Diana Henneken (verslag)

Aanwezig namens de bedrijven: Erik Meijer (directeur Chemours), Marc Reijmers (site and compliance manager Chemours), Frank Jonkers (manager site logistics and site services Chemours) Jeroen Bruning (communicatie Chemours), Maarten Verburg (country manager DuPont) en Govert Griffioen (directeur DuPont)

Toehoorders: Koos van Hattem (o.a. lid van klankbordgroep Wijngaarden), Marco Blaauw (voorzitter OR DuPont), Quirine van Hasselt (adviseur Huijskens Bickerton) en Henk van Gurp (gebiedsmanager gemeente Dordrecht en houder van het dossier Chemours en DuPont)

Verslag vorige vergadering

Het verslag van de vorige vergadering wordt vastgesteld en staat op de website van de Burenraad.

Actualiteiten

Een delegatie van de Burenraad heeft gesproken met een delegatie van de OR van Chemours. Eerder was er al een gesprek met leden van de OR van Dupont. Er blijken veel punten van herkenning te zijn.

Veel ontwikkelingen de afgelopen tijd. Onder andere de resultaten van het RIVM-onderzoek bij de moestuinen die bekend zijn geworden. De Burenraad constateert onduidelijke communicatie vanuit de gemeenten hierover. Het persbericht is aan de ene kant geruststellend, maar aan de andere kant ook weer niet door terminologie als 'wij zijn geschrokken'. Dit veroorzaakt ruis en onrust. De Burenraad wil na de verkiezingen een afspraak maken met de gemeenten en andere betrokken organisaties (o.a. DCMR, RIVM, dienst Gezondheid en Jeugd, provincie) om de verschillen in toon en inhoud van de informatie te bespreken. Ook bij de twee luisterbijeenkomsten in Dordrecht kwam dit punt (onduidelijke informatie over het effect van GenX en PFOA) vaak naar voren. De Burenraad wil ruis en onrust tegengaan door informatie beter af te stemmen en bijvoorbeeld een site te organiseren waarop alle partijen hun informatie makkelijk vindbaar, helder en eenduidig weergeven. Dit kan al beginnen met gezamenlijk een goed overzicht van FAQ's (meeste gestelde vragen en antwoorden) te organiseren.

Jans Sieben en Jeroen Bezemer zijn vanuit de Burenraad naar de inloopbijeenkomst op 12 maart voor inwoners met een moestuin in De Grienden in Sliedrecht geweest. Alle gemeenten en betrokken instanties waren hier aanwezig. Goede opkomst van bezoekers. Jans is met zijn moestuin (De Terp in Dordrecht) ook persoonlijk betrokken bij het onderzoek. Hij constateert dat het een gedegen onderzoek is, maar dat er wat hem betreft erg veel ophef in de krant over is gemaakt. Thirza vult aan dat het onderzoek ook niks zegt over de gezondheid van bewoners. Hoe kijken de bedrijven hier tegenaan? Erik Meijer: 'Het RIVM is de deskundige op dit gebied. Het is goed dat deze informatie verzameld is.' Uitgangspunt moet zijn: hoe is het met de moestuinen? Jans Sieben vertelt dat het

RIVM nog wat vergeten is, vrijdag 16 maart komen ze weer langs bij De Terp (en de andere negen moestuinen) om opnieuw een monster te nemen. Dit wordt vervolgd....

De drie gemeenten hebben DuPont en Chemours aansprakelijk gesteld voor de gevolgen van PFOA en GenX. Erik Meijer: 'Dat klopt. We hebben inderdaad een brief ontvangen. Dit is een juridisch traject waar ik niet veel over kan zeggen. Maar in die brief stond ook dat de gemeenten met ons in gesprek willen gaan. Ze staan open voor dialoog. Als die uitnodiging komt, gaan we daar natuurlijk op in.'

Staatssecretaris Stientje van Veldhoven (Infrastructuur en Waterstaat) heeft in januari in de media flink uitgehaald naar Chemours. Ze noemde het 'schandalig' dat het bedrijf niet de gevraagde informatie (lijst met Nederlandse afnemers van GenX-producten) van het ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport) heeft aangeleverd. Marc Reijmers vertelt dat Chemours wel degelijk heeft geleverd waar het ILT om heeft gevraagd. Het gaat hierbij wel om bedrijfsvertrouwelijke informatie, informatie over klanten van Chemours. De lijst wordt daarom niet openbaar gemaakt maar is wel beschikbaar gesteld aan het departement. Het is voor Chemours onduidelijk wat er mis is gegaan in de communicatie en waar de harde uitspraken van de staatssecretaris vandaan komen. De Burenraad geeft aan dat ze de bedrijven hierover vragen hadden gesteld en graag bijtijds antwoorden hadden willen hebben omdat de burenradsleden hier ook vragen over kregen, bijvoorbeeld op de inloopavonden. De afspraak wordt gemaakt om vanuit beide kanten vaker en sneller informatie uit te wisselen.

Op 2 maart kwam Chemours in opspraak omdat er een 'pufje' (zoals het in de media werd benoemd) PFIB was uitgestoten. Thirza merkt twee dingen op in de berichtgeving hierover. Ten eerste dat Chemours half mei overstapt van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid naar DCMR. Dat was toch al zo? En ten tweede dat de term 'pufje' niet erg handig is omdat het zo lijkt dat Chemours het incident niet serieus neemt.

Erik Meijer: 'We nemen dit zeer serieus. PFIB is een zeer giftige stof. Dat dit ontsnapt is onwenselijk, maar we melden het wel. Ook al is het nog zo weinig en is er geen enkel risico voor werknemers en omwonenden. Overigens is het zo dat dit een 'incident zonder gevolgen voor buiten het hek' van Chemours was, maar het is vanuit de overheid openbaar gemaakt als 'incident met potentiële gevolgen voor buiten het hek'. Dit heeft de onrust onnodig vergroot.'

Erik zegt verder dat het klopt dat DCMR al de handhaver is voor Chemours. 'De meldkamer is echter nog niet bij DCMR en dat verandert in mei. Ook de procedure verandert dan waardoor dit misverstand in de toekomst niet meer zal optreden. Door Chemours is al veel geïnvesteerd om risico's met PFIB op het terrein te beheersen. Als er met die stof al iets zou gebeuren zal dat altijd zo beperkt zijn dat men er buiten het terrein niets van zal merken. Maar het kan natuurlijk altijd beter, en daar zijn we altijd mee bezig.' Jeroen Bruning vult aan: 'We zijn met de woordvoerders van de Drechtsteden in gesprek om af te stemmen welke communicatie hoort bij welke classificatie van incidenten.'

Erik Meijer benoemt het ongeluk op de Baanhoekweg (buiten het bedrijf) waarbij een auto tegen een lege goederentrein afkomstig van Chemours botste. De trein rijdt twee keer per dag en heeft zwaailichten. Onbegrijpelijk dat dit kon gebeuren, maar gelukkig geen gewonden. Overigens: ook als de trein wel vol was geweest, was er geen gevaar. De wagons zijn zo ontworpen dat ze intact blijven bij grote schokken.

Jans Sieben vraagt hoe het zit met de zuivering van afvalwater. Dit naar aanleiding van het besluit van ATM om geen afvalwater van Chemours meer te verwerken. Kan Chemours inzichtelijk maken (plaatje) hoe de stromen gaan? En dezelfde vraag voor DuPont. Govert Griffioen: 'Dit is een erg open

vraag. Het is goed om in een kleiner overleg de vraag helder te krijgen zodat de bedrijven ook een goed antwoord kunnen geven.' Zo wordt afgesproken en dat is meteen een mooie overgang naar het volgende punt.

SMART maken toezeggingen en afspraken

Vorige week hebben Bert Kandel, Thirza Monster en Ap van der Pijl (communicatie-adviseur Burenraad) een gesprek gehad met de directies van Chemours en DuPont over de communicatie en voortgang. De boodschap van de Burenraad was dat de bedrijven te weinig doen met de adviezen, afspraken en vragen vanuit de Burenraad. Erik Meijer geeft aan dat dit inderdaad een leerpunt is. 'De relatie is pril, er moet meer interactie zijn van beide kanten. We moeten elkaar scherp houden en ook helder krijgen wat de verwachtingen zijn.' Om dit te bereiken en ook tussen de vergaderingen door vaker en sneller met elkaar te schakelen is er een nieuw aanspreekpunt: Frank Jonkers van Chemours. Hij zal de afspraken monitoren en SMART maken. Vanuit DuPont blijft Willem Buitelaar contactpersoon. Diana maakt op korte termijn een afspraak met Frank om de openstaande vragen en actiepunten SMART te maken. Afhankelijk van wat er speelt en wie er tijd heeft, kunnen steeds enkele raadsleden aansluiten. Govert geeft aan drie dingen graag te willen: 1. Smarter, slimmere en heldere afspraken maken 2. Vaker met elkaar schakelen 3. Meer contacten in de organisaties voor de Burenraad, niet alleen met de directies. Om die reden zijn er bij deze vergadering ook meerdere collega's vanuit de bedrijven aanwezig. Het is bovendien goed als de Burenraad meer bekendheid krijgt binnen Chemours en DuPont.

Veiligheid en risicomanagement, stand van zaken

Een aparte bijeenkomst over veiligheid buiten het terrein van beide bedrijven (aan de orde gesteld door insprekers tijdens de vorige overlegvergadering) gaat de gemeente niet organiseren omdat dat al eerder is gedaan. Zo is aan Bert Kandel gemeld door een ambtenaar van Dordrecht. De gemeente en de veiligheidsregio willen de Burenraad wel nader informeren over veiligheid, eventueel in relatie tot de vergunningen. De Burenraad zal samen met de bedrijven nader bepalen hoe ze dit aan zullen pakken en organiseren.

Groenplan Peter Ebben (voormalig lid van de Burenraad)

Peter Ebben heeft een voorstel gemaakt om het terrein en aanzicht van DuPont en Chemours groener te maken. Dit was een actiepunt vanuit de vorige overlegvergadering. Peter heeft het plan al eerder gepresenteerd aan de directies en nu aan de Burenraad. Het plan omvat groenstroken met bomen en hagen, waterlopen en andere beplantingen van braakliggende veldjes. Erik Meijer bedankt Peter voor zijn inzet. Lang niet alles kan gerealiseerd worden op korte termijn, maar er is zeker laaghangend fruit. Er is inmiddels een gesprek geweest met het bedrijf dat het groen verzorgt bij de bedrijven. Zij hebben een offerte uitgebracht en deze is goedgekeurd. Frank Jonkers geeft een toelichting. 'We pakken als eerste de erfscheiding aan de Baanhoekweg aan. Dat kan binnen vijf tot zes weken gebeuren. Wat misschien wat vertraging oplevert is de vergunning die nodig is hiervoor. Maar als die binnen is, kan het snel gaan.' Marianne den Braven mist de waterkant in het verhaal. 'Dat klopt', vervolgt Frank Jonkers. 'Het aanpakken van het groen langs het water is gecompliceerder. Op sommige plaatsen loopt het steil naar beneden. Het is niet onmogelijk, maar komt wellicht later aan de orde.' Henk van Gurp van de gemeente Dordrecht vertelt dat er een integraal plan - ook wat groen betreft - in ontwikkeling is voor Staart-Oost. Daar zijn ook andere partijen bij betrokken. Erik geeft aan dat hij graag meekijkt of de ideeën van Chemours en DuPont aansluiten bij het integrale plan van de gemeente. Thirza Monster merkt op dat dit een hele mooie eerste stap is. Complimenten voor Peter Ebben.

Henk van Gurp zal in de Burenraadsvergadering van juni de voortgang melden. Jans Sieben, Anita Groen en ook Peter Ebben zijn beschikbaar voor een gesprek met Wilma Wubben, de wijkmanager, over wat wijkbewoners verder nog van de gemeente verlangen.

Voorzitter Bert Kandel geeft Peter een cadeaubon voor zijn inzet voor de Burenraad. Ook andere vertrokken raadsleden ontvangen op korte termijn een cadeaubon.

Erik vertelt dat Chemours en DuPont alle daken van de bedrijven hebben opgegeven bij de gemeente voor zonnepanelen. Deze zijn allemaal afgewezen. Volgend jaar proberen ze het opnieuw.

Communicatieplannen

Thirza Monster bedankt DuPont voor het communicatieplan. De strategie is goed, alleen concrete actiepunten ontbreken nog. 'Daarnaast zijn er geen afspraken over bijvoorbeeld de veel gestelde vragen en antwoorden van Chemours en de wist-u-datjes van DuPont. De vragen en antwoorden van Chemours lijken weliswaar aan te sluiten bij wat de omwonenden willen weten, maar de taal is erg ingewikkeld. Bij de wist-u-datjes is het precies andersom. Wij willen vanuit de Burenraad hier graag over meedenken.' Govert Griffioen: 'Dat is fijn. Als een kleine afvaardiging een keer een websessie wil doen en meedenken, dan is dat erg prettig.' Thirza Monster, Jan Bijkerk, Marchel Schilten, Marianne den Braven en Ap van der Pijl vormen bij deze de communicatiewerkgroep vanuit de Burenraad.

Jan Bijkerk merkt op dat de communicatie naar de media vanuit de bedrijven onvoldoende is. Anita Groen vraagt zich in het verlengde hiervan af in hoeverre we achter de mensen aanlopen die fel tegen de bedrijven zijn. Hoeveel zijn dat er eigenlijk? Hoe staan de andere omwonenden tegenover de bedrijven? Het advies van de Burenraad is om een moodonderzoek te laten doen naar de beleving van mensen als het gaat om Chemours en DuPont. Dat gaat dan om het peilen van oordelen, gevoelens, houding en gedrag van bewoners. De directies nemen dit advies in overweging.

Zowel DuPont als Chemours vinden Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) belangrijk. Thirza Monster vraagt waarom er gesproken wordt over MVO en niet over Maatschappelijk Betrokken Ondernemen (MBO). MVO dekt in het geval van de bedrijven niet de lading. 'Klopt', zegt Jeroen Bruning. 'Het is een vertaling. We hanteren wereldwijd dezelfde term. Maar misschien dat we wel de vertaling daarvan in de uitleg kunnen veranderen.' Medewerkers van DuPont en Chemours hebben meegedaan aan NLdoet op 9 maart. Erik Meijer geeft aan vrijwilligerswerk te stimuleren bij de medewerkers. Marchel Schilten adviseert om in gesprek te gaan met het Vrijwilligershuis Drechtsteden in Dordrecht, BWI (onderdeel van Sterk Papendrecht) in Papendrecht en/of met het Vrijwilligerspunt (onderdeel van Welzijn Sliedrecht) voor advies op gebied van vrijwilligerswerk en MBO.

Bert Kandel zegt dat de Burenraad graag in zijn onafhankelijke rol wil helpen bij het overtuigen van het Amerikaanse moederbedrijf dat het belangrijk en noodzakelijk is naar buiten te treden op een manier die media, burgers en overheden in Nederland gewend zijn.

Stand van zaken Open Dagen

Thirza Monster en Jan Bijkerk zijn bij een overleg geweest over de Open Dagen op 20, 21 en 22 april. Dit was een prettig overleg. De Burenraad zal ook aanwezig zijn op de Open Dagen met een folder, presentatie en misschien een videozuil. Diana Henneken maakt een afspraak met Thirza Monster en Jan Bijkerk om samen een plan te maken en te bepalen wat nodig is. Dit is meteen ook een mooie gelegenheid om nieuwe leden voor de Burenraad te werven. Het voorstel voor de Open Dagen vanuit de bedrijven is nog niet concreet. Jeroen Bruning stuurt deze naar de Burenraad op het moment dat het klaar is. De Open Dagen zijn gestoeld op twee pijlers: 1. De dialoog met de omwonenden.

2. Informeren over de ontwikkelingen en processen bij de bedrijven.

Suggestie van de Burenraad: vraag de bezoekers na afloop wat ze ervan vonden.

Stand van zaken vergunningaanvragen

Marc Reijmers heeft twee dikke ordners bij zich met daarin de benodigde documenten en bijlagen voor de nieuwe vergunningaanvraag. De aanvraag is een ingewikkeld en tijdrovend proces. Om een indruk te geven: voor de vergunning uit 2013, waar het bedrijf nu mee werkt, is men in 2010 begonnen. Twee dingen zijn anders ten opzichte van de vorige aanvraag: de wettelijke kaders zijn gewijzigd en de BBT (best beschikbare technieken). Het onderwerp is zo veelomvattend dat de Burenraad eerst gaat formuleren wat ze precies willen weten. Ook DuPont werkt aan een nieuwe, eigen vergunning. Govert Griffioen benadrukt dat de fusie met Dow geen invloed heeft op de vergunningaanvraag van DuPont.

Jeroen Bezemer vraagt wat Chemours kan vertellen over een onderzoek in Duitsland naar de effecten van GenX. Marc Reijmers: 'Dat is een onderdeel van de Reach-wetgeving. In deze wet staat dat als stoffen goedgekeurd zijn en vervolgens in gebruik, een deelstaat kan vragen om een evaluatie. Duitsland is namens Europa vorig jaar mei dit proces gestart voor de familie stoffen waartoe ook GenX en PFOA behoren. Ergens in dit voorjaar verwachten we de resultaten hiervan. Uiteraard zijn we hier benieuwd naar.'

Wat verder ter tafel komt

Erik Meijer vertelt dat er op 14 maart een dertigledendebat is in de Tweede Kamer over drinkwaterkwaliteit. Chemours informeert de Tweede Kamer en het ministerie zo goed mogelijk om misverstanden door verkeerde informatie te voorkomen.

Jans vraagt of de vermindering van emissie in het afvalwater van GenX door het gebruik van de koolstofbedfilters kan leiden tot een hogere productie. Erik Meijer: 'Nee, de eisen hiervoor blijven hetzelfde. Dat staat in de vergunning. We mogen niet meer gaan produceren.'

Thirza Monster haalt het Responsible Care verslag van DuPont aan. Heeft Chemours dit ook? Jeroen Bruning: 'Ja, dat is bijna klaar. Als het gereed is, ontvangt de Burenraad dit natuurlijk.'

Jeroen Bezemer vraagt naar het geschil tussen Chemours en Stedin over hoogspanningsaansluitingen. Erik Meijer beaamt dat er een geschil is: 'Dat is een complexe zaak. Hier zijn we nog over in gesprek met Stedin.'

Diana Henneken heeft de resultaten van de luisterbijeenkomsten in Dordrecht naar de directies gestuurd. Dit komt ook aan de orde bij het overleg met Frank Jonkers. In het voorjaar organiseert de Burenraad in De Grienden in Sliedrecht een bijeenkomst voor bewoners van Papendrecht en Sliedrecht.

Bert Kandel vertelt over het plan van de Burenraad om na de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart contact te leggen met de colleges en raden. Dit wordt waarschijnlijk mei/juni van dit jaar.

De leden van de Burenraad zijn allemaal vrijwilligers. De burens zijn en blijven onafhankelijk. Maar in verband met onkosten e.d. bekijken zij nu hoe ze het aanbod van de bedrijven voor een beperkte onkostenvergoeding (kan ook een bedrag zijn voor een goed doel) vorm kunnen geven.

Volgende vergadering is op dinsdag 12 juni 2018.